

Societad Retorumantscha : Institut dal Dicziunari Rumantsch Grischun : rapport per la perioda dals 1. da schaner 1997 enfin ils 31 da december 1997

Autor(en): **Giger, Felix / Tomaschett, Carli / Secchi, Marga Annatina**

Objektyp: **Article**

Zeitschrift: **Annalas da la Societad Retorumantscha**

Band (Jahr): **111 (1998)**

PDF erstellt am: **09.08.2024**

Persistenter Link: <https://doi.org/10.5169/seals-236386>

Nutzungsbedingungen

Die ETH-Bibliothek ist Anbieterin der digitalisierten Zeitschriften. Sie besitzt keine Urheberrechte an den Inhalten der Zeitschriften. Die Rechte liegen in der Regel bei den Herausgebern.

Die auf der Plattform e-periodica veröffentlichten Dokumente stehen für nicht-kommerzielle Zwecke in Lehre und Forschung sowie für die private Nutzung frei zur Verfügung. Einzelne Dateien oder Ausdrucke aus diesem Angebot können zusammen mit diesen Nutzungsbedingungen und den korrekten Herkunftsbezeichnungen weitergegeben werden.

Das Veröffentlichen von Bildern in Print- und Online-Publikationen ist nur mit vorheriger Genehmigung der Rechteinhaber erlaubt. Die systematische Speicherung von Teilen des elektronischen Angebots auf anderen Servern bedarf ebenfalls des schriftlichen Einverständnisses der Rechteinhaber.

Haftungsausschluss

Alle Angaben erfolgen ohne Gewähr für Vollständigkeit oder Richtigkeit. Es wird keine Haftung übernommen für Schäden durch die Verwendung von Informationen aus diesem Online-Angebot oder durch das Fehlen von Informationen. Dies gilt auch für Inhalte Dritter, die über dieses Angebot zugänglich sind.

Societad Retorumantscha Institut dal Dicziunari Rumantsch Grischun

Rapport per la perioda dals 1. da schaner 1997 enfin ils 31 da december 1997

1. Redacziun e publicaziun
  - 1.1. Redacziun
    - 1.1.1. Artitgels
    - 1.1.2. Problems
  - 1.2. Publicaziun
  - 1.3. Stab da redacziun
2. Infrastructura, lavurs internas
  - 2.1. Cartoteca maistra
    - 2.1.1. Excerpts per la cartoteca maistra
    - 2.1.2. Revisiun da la cartoteca maistra, renviaments
    - 2.1.3. Register dals chavazzins e renviaments
  - 2.2. Biblioteca
    - 2.2.1. Biblioteca electronica
    - 2.2.2. Liar cudeschs
  - 2.3. Documentaziun
    - 2.3.1. Register da las scursanidas da litteratura
    - 2.3.2. Register da las scursanidas generalas
    - 2.3.3. Register da materias
    - 2.3.4. Indices toms 1–9
    - 2.3.5. Register da las definiziuns tudestgas
    - 2.3.6. Register da la flora rumantscha
    - 2.3.7. Tabellas foneticas da suffixs
    - 2.3.8. Questiuari fonetic Surmeir
    - 2.3.9. Fototeca
    - 2.3.10. Cartoteca etimologica
    - 2.3.11. Questiuaris Planta
  - 2.4. Lavurs redacziunalas da controlla
    - 2.4.1. Controlla da citats
    - 2.4.2. Correcturas reciprocas dals ms.
  - 2.5. Autras lavurs internas
    - 2.5.1. Spediziun da fascichels ed Annalas
    - 2.5.2. Abunents dal DRG
  - 2.6. Forzas auxiliaras
  - 2.7. Dicziunari ed EED
    - 2.7.1. Apparats
    - 2.7.2. Stadi da la programmaziun da la banca da datas
3. Lavurs externas
  - 3.1. Annalas 110
  - 3.2. Romanica Raetica 13 e 14
  - 3.3. Cumissiun da nomenclatura
  - 3.4. Autras lavurs
4. Relaziuns publicas
  - 4.1. Visitas, infurmaziun
  - 4.2. Congress, colloquis, occurrenzas
  - 4.3. Assistenza ad examens
  - 4.4. Mediums
  - 4.5. Regals a l'Institut
  - 4.6. Referats, publicaziuns
5. Decentralisaziun dal DRG
6. Survista dal persunal dal DRG 1904–1997

1. Redacziun e publicaziun

1.1. Redacziun

1.1.1. Artitgels

stgatla 282 c	lamgiar – lampina	kb	127	(Vi.)
stgatla 283 c	lan I – lantadsa (lana, lander)	kb	174	(Wi.)
stgatla 284 b	lapsus – largheztga	kb	162	(Se.)
stgatla 285 a	largia – largiar	kb	30	(Vi.)
stgatla 286 b	laschar	kb	297	(To.)
stgatla 287 b	laschau – lat II	kb	58	(Gi.)
stgatla 289	lattiu – lavaric	kb	264	(Wi.)
stgatla 290	lavardà – lavuradur	kb	293	(Gi.)
	total	kb	1405	

Nus avain terminà quest onn ils artitgels da gronda dimensiun, cumenzads l'onn passà: *lana*, *lander* (Wi.), *laschar* (To.) e *lat I* (Gi.). Era il *larg* (Se.) ha pretendì dapli lavur che quai che nus avevan calculà.

La pli blera lavur ans ha chaschunà la finiziun dal tom 9 resp. la redacziun dals registers correspondent. Marga Annatina Secchi e Felix Giger han lavurà trais mais landervi, da l'entschatta schaner fin l'entschatta d'avrigl. Differentas lavurs d'excerpar e da controlla han Kuno Widmer, Claudio Vincenz ed Alexa Pelican surprindì (cf. introducziun als indices en DRG. 9, 794).

1.1.2. Problems

Ils artitgels gronds sco *ir*, *là*, *laschar* han dà discussiuns internas ed era provocà reacziuns tar la cumissiun filologica. L'opiniun è generala che la dimensiun da quests artitgels contonschia, gie surpassia las limitas dal tolerabel. La redacziun ha discutà il problem ed aveva decis da preschentar tschertas mesiras da concentraziun e reducziun dals artitgels a la sesida da la cumissiun filologica dal schaner 1998 per consultaziun.

Il december ha alura la cumissiun da la ASSM per ils vocabularis naziunals convocà tut ils cauredactors tar ina sesida a Berna e giavischà che las redacziuns organiseschian, cun agid da la ASSM, in congress internaziunal davart noss vocabularis. Ils cauredactors èn stads da l'opiniun ch'i saja pli urgent da sa reunir e discutir davart noss problems interns da redacziun. Questa optica ha lu era la cumissiun per ils vocabularis naziunals adoptà e fixà per igl 1. e 2 d'october 1998 dus dis da lavur en la regiun da Lucerna. Per quels dus dis vulain nus studiar pli da manidel las pussaivladads da concentrar e reducir noss artitgels e far patratgs davart la dimensiun dal DRG in summa, schibain en il spazi sco en il temp (quants toms duai il DRG avair e quants onns astga la lavur anc ir?). Quai vul era dir, tranter auter, da reflectar davart nossas strategias ed opticas d'excerpar e noss cumportament davant internazionalissem, germanissem ed anglicissem.

Questas reflexiuns ed ils resultats da nossas discussiuns vegnin nus a preschentar a la radunanza da la cumissiun filologica a l'entschatta dal 1999.

1.2. Publicaziun

L'onn current avain nus publictà 2 fascichels: il 128 cun ils chavazzins *investir 1 – involar* (64 paginas) ed il 129 cun ils chavazzins *involar – ipsometric* (25 paginas) ed ils indices (59 paginas), en tut 148 paginas.

Ultra da quai avain nus gì da far ils preparativs per liar il tom 9 (introducziun al tom, contractivas cun la liaria etc.). Sco tar il tom 8 avain nus era questa giada gì problems cun liar ils fascichels per ils abunents, q.v.d. cun distatgar la cuverta dals fascichels senza far donn a las artgas. La raschun è che era la nova colla, applitgada daven dal fascichel 117, tatga memma ferm. La liaria ha empermess da resolver il problem per ils proxims fascichels dal tom 10.

1.3. Stab da redacziun

Il stab da redacziun ha lavorà sco l'onn passà: Felix Giger, cauredatur (100%), Carli Tomaschett, redatur (100%), Marga Annatina Secchi, redatura (80%), Kuno Widmer, redatur (100%), Claudio Vincenz, redatur (50%), Ines Gartmann, documentalista (80%) ed Alexa Pelican, secretaria (100%).

Per che Claudio Vincenz possa terminar sia dissertaziun ha la Societad Retorumantscha concedì ad el in congedi na pajà per il mais d'october e l'emprema emna da november.

2. Infrastructura, lavurs internas

2.1. Cartoteca maistra

2.1.1. Excerpts per la cartoteca maistra

Nus avain excerptà u laschà excerptar cul computer quest onn en tut 9526 chavazzins.

Gion Giachen Furer ha excerptà il Progress 1874–1877 e 1879–1880 (5594 cedels).

Alexa Pelican ha excerptà ils receipts da la Cuschina grischuna (496 cedels) a basa dal material memocopià entras dna. Alexa Hitz (mira alinea 2.6.) e la gronda part dals 3436 chavazzins or da GRISCH, Phon. Surm., q.v.d. il material fonetic che dunna Mena Wüthrich-Grisch ha gì racoltà a sias uras per sia dissertaziun davart ils idioms surmirans (664 chavazzins èn vegnids excerptads dal student Gionduri Maissen, Mustér; mira alinea 2.6.).

Ines Gartmann ha suttastitgà e preparà per excerptar la Quotidiana, e Kuno Widmer ha fatg ca. 1500 retagls da la Quotidiana.

Per deponer quest ed auter material excerptà ils davos onns avain nus impundì il temp suandant: Kuno Widmer 187 uras, Carli Tomaschett 151 ura, Marga Annatina Secchi 135 uras, Claudio Vincenz 80 uras, Alexa Pelican 80 uras e Felix Giger 20 uras.

En connex cul deponer material ha Marga Annatina Secchi fatg ina scuverta, impurtanta da menziunar. La terminologia da la flora rumantscha, messa ensemen e publicgada da Brunies en las Ann. 59–66 (1945–1952) buglia da sbagls. Brunies ha lavorà cun il material dal DRG resp. cun la cartoteca «Pflanzenna-

men» (mira alinea 2.3.6.). En quella figurescha era material or dals uschenumnads «Sammelwörterbücher» da Planta (mira alinea 2.3.11.). Quest material è scrit (probabel da Schorta) en ina scartira semifonetica e porta las scursanidas «dr. v. Planta, Sawtb E S.» resp. «dr. v. Planta, Sawtb O S.» e la pagina. Brunies fa blers sbagls da copiar. Insaquants exempels: el scriva *nallogn* per *nablogn*, *torcia* per *torcla*, *vilomgia* per *vilomgnia*, *tschuletta* per *tschierletta* etc. In auter problem pli pesant è ch'el na sa betg leger ils segns diacritics da la scrittira semifonetica. El fa or da *šišdets* > *sisdets*, or da *tšeržetta* > *tserzetta*, or da *tšišpadaun* > *tsispadaun* etc. Quai n'è betg tut. La scursanida dals cedels ha chaschunà malinclettas. Igl «E» e igl «O» da la scursanida vegnan interpretads da Brunies per «Engiadina» resp. «Oberland». Mo en il «Sawtb. O» e medemamain en il «Sawtb. E» cumpara material da tut las regions ruman-tschas, schizunt gualser e dolomitan, quai che probabel nagin dals redactors suenter Schorta ha savì. Il resultat è ch'ils plets vegnan attribuids da Brunies per part a faussas regions, sco per ex. Marm. *tgiminella* 'Kamille', Surm. *stupigna* 'Flachsseide', ladin *ragisch giaigl* 'Bibernelle', gardanes *odlas* 'Tannennadeln' a la Surselva, sursilvan *vilomgia* 'Niesswurz', Purtenza *tschigana* a l'Engiadina. Marga Annatina Secchi ha fatg ina glista detagliada dals sbagls e tatgà quella en il volum separà, intitulà BRUNIES, Flora pop.

2.1.2. Revisiun da la cartoteca maistra, renviaments

Cun excerptar e deponer material cun agid da la banca da datas «Chavazzins e renviaments» stuain nus adina puspè constatar che plunas da renviaments, spezialmain sursilvans, e quai da plets frequents e regulars, mancan.

In nuv ch'ins ha mai snuà e che vegn ussa en il petgen senza grazia e remischun èn las duas scripziuns: ladin *schgn-*, *schl-*, *schm-*, *schn-*, sursilvan *sgn-*, *schl-/sl-*, *schm-/sm-*, *schn-/sn-*. Ils renviaments da las variantas da scripziun sin il lemma mancan bunamain dal tut. Il charedatur e la secretaria han impundì ca. 22 uras per stabilir ed aschuntar ils renviaments da la gruppa consonantica *schl-/sl-*. Las gruppas ulteriuras restan anc da tractar ils proxims temps.

2.1.3. Register dals chavazzins e renviaments

Noss excerpts e la revisiun da la cartoteca maistra (renviaments) han augmentà la banca da datas electronica «Chavazzins e renviaments» per 3254 plets, da 137450 sin 140704 endataziuns.

2.2. Biblioteca

2.2.1. Biblioteca electronica

Alexa Pelican ha endatà quest onn 14355 titels en la banca da datas «biblioteca» e terminà questa lavur. Cun quai è nossa biblioteca, che cumpiglia actualmain 17391 titels, cumplettamain electronisada ed accessibla per mintga collavuratur da mintga staziun da lavur anora. Entras l'endataziun èn vengnidas a la glisch numerusas inconsequenzas en la registraziun da documents pli vegls. La documentalista ha entschavì a far las correcturas necessarias.

2.2.2. *Liar cudeschs*

Sco mintg'onn avain nus era quest onn laschè liar las periodicas ed ils chalenders (Annalas, Chalender ladin, Calender romontsch, Litteratura etc.), las collecziuns (sco la Chasa paterna) e singulas gasettas (Fögl, Gas. Rom., Casa paterna, Pagina da Surmeir).

2.3. *Documentaziun*

2.3.1. *Register da las scursanidas da litteratura*

La publicaziun da quest register, che era finì e pront per la stampa, è vegnida retardada da l'elavuraziun da las tabellas foneticas da suffixs (mira alinea 2.3.7.), previdas d'inserir en quest register. Quest retardament ha gì per consequenza che nus avain adina puspè stuì aschuntar scursanidas novas. Quai ha disturbà l'impaginaziun originala e pretendì novas controllas. Quellas èn vegnidas fatgas dad Ines Gartmann. La publicaziun duai succeder en il decurs da l'onn 1998.

2.3.2. *Register da las scursanidas generalas*

Nus avain laschè programmar ina banca da datas che cuntogna las scursanidas generalas, las scursanidas dals lieus citads, las scursanidas problematicas (scursanidas en il material da cedels dal DRG che na corrispundan a las scursanidas en il register da las scursanidas da litteratura u che mancan en lez), las scursanidas dals cudeschs biblics citats en il DRG cun ina survista sinoptica da las biblas impurtantas, ina survista dals onns da publicaziun e da las annadas da las revistas rumantschas (impurtanta per la cronologia dals citats), in register da las translaziuns citadas en il DRG, in register dals carnets OSL cun numer, autur e titel e las tabellas da suffixs, previs da publitgar en il register da scursanidas. Questa banca da datas s'avra automaticamain al monitor da mintga redactur cun l'activaziun electronica dals documents da redacziun en lavur.

2.3.3. *Register da materias*

L'entschatta da l'onn avain nus cumenzà a laschar copiar il register da materias en ina banca da datas electronica programmada aposta per quest intent. Suenter paucas uras avain nus stuì desister da l'interpresa per duas raschuns: per l'ina èn ils cedels scrits a man e savens uschè mal ch'igl è nunpussavel da'ls laschar copiar da forzas auxiliaras senza ristgar che quels fetschian nundumbraivels sbagls che chaschunan uras impajablas da controlla e correcturas, e per l'autra è il material vegnì excerptà tenor criteris talmain eterogens, ch'el na sa lascha praticamain betg electronicisar senza regularisar ordavavant, quai che chaschunass bleras uras da lavur charas e nunproductivas che na pon strusch vegnir fatgas da forzas auxiliaras. Nus avain perquai decis da desister cumplettamain d'endatar il register da materias existent e cumenzar cun in nov, integrà en la biblioteca electronica. Nus na savain betg anc sche questa idea è realisabla, cunquai che nus n'avain betg cumenzà cun questa la-

vur. Sa verifitgescha era quella sco nunrealisabla, cumenzain nus cun in register da materias electronic independent.

2.3.4. *Indices tom 1-9*

Ils indices dal tom 9 (mira alinea 1.1.1.) èn registrads en las bancas da datas correspudentas (mira alinea 2.7.2.).

2.3.5. *Register da las definiziuns tudestgas*

Suenter la publicaziun d'in nov volum dal DRG sa tracti da rediger il register da las definiziuns tudestgas dal volum pertutgà. Quai è ina lavur che po vengnir fatga da forzas auxiliaras. Nus l'avain surdada a la studenta da romantica dna. Julia Kuhn da Puntina (Innsbruck). Ines Gartmann ha fatg la controlla e las bleras correcturas ch'èn sa mussadas necessarias (163 uras), Alexa Pelican ha purtà las correcturas en il register stampà.

Sper quai avain nus fatg endatar ils registers correspudents dals toms 1-7 entras dna. Mina Clavuot dad Almen. Il material è endatà, en tut 67000 unitads; i mancan be anc las controllas e las correcturas eventualas.

2.3.6. *Register da la flora rumantscha*

En connex cun la lavur da redacziun sa mussa adina puspè il basegn d'avair in register da la flora rumantscha, spezialmain cura ch'i sa tracta dad eruir la significaziun da nums da plantas, documentads en il questiunari fundamental sut il nr. 526, per il qual l'indicaziun da significaziuns tudestgas manca cumpletmain. Cun in tal register han ins gì cumenzà gia a l'entschatta dal DRG. El è integrà en il bloc ideologic sut il chavazzin «Pflanzennamen» e cumpiglia tschintg stgatlàs cun in register latin, in rumantsch ed in tudestg che cuntengnan il material or dals uschenumnads «Sammelwörterbücher» da Planta (scursanids cun «Sawtb.»), il questiunari fundamental nr. 526 e material or da vocabularis dialectals da l'Italia auta. Alexa Pelican ha endatà ils chavazzins rumantschs or dal questiunari fundamental nr. 526 e las respostas dialectalas correspudentas, inseridas en la part tudestga dal register da la flora suranumnà, en ina banca da datas relaziunada cun la banca da datas «Chavazzins e renviaments». Ultra da quai ha ella cumenzà ad endatar la flora redigida en ils toms 1-9 dal DRG. Questa lavur ha mussà ch'i manca era qua en il sistem da renviaments ina considerabla part da las furmas dialectalas or da la terminologia da la flora. Igl è previs d'elavurar quests renviaments e da cuntinuar cun l'endataziun da l'ulteriur material l'onn 1998. -

2.3.7. *Tabellas foneticas da suffixs*

La consultaziun da la cumissiun filologica dals 7 da favrer en la dumonda da las tabellas foneticas da suffixs ha chaschunà discussiuns animadas. Il facit da questa discussiun: sa cuntentar cun ina transcripziun fitg simpla e na cumular plunas da variantas, sco ellas resortan da las differentas monografias.

Il charedactur ha tant sco terminà da metter ensemen las tabellas. Per la redacziun finala mancan anc singulas informaziuns or da la Lumnezia.

2.3.8. *Questiunari fonetic Surmeir*

Il questiunari fonetic che dna. dr. Mena Wüthrich-Grisch ha gî fatg a ses temp per sia dissertaziun «Die Mundart von Surmeir» e che nus avain intitulà GRISCH, Phon. Surm., è excerpà a la fin (cun ils chavazzins rumantschs correspondentes a la dumonda tudestga) e deponì en la cartoteca maistra. El ha fritgà 3436 cedels.

2.3.9. *Fototeca*

La programmaziun da la banca da datas «Fototeca» è terminada e cuntegn gia ils chavazzins da la fototeca Derichsweiler. La gronda part dals chavazzins da la fototeca DRG, exactamain 3878 unitads, è vegnida endatada uonn da Marco Foppa, Cuira; il rest da 255 chavazzins ha Alexa Pelican endatà. Il student Gionduri Maissen, Mustér, ha copià 1100 fotografias al scanner. Quellas ha Alexa Pelican inserì en la fototeca. I resta anc da memocopiar ed inserir 3033 fotografias da la fototeoca DRG. Cura che questa è ina giada terminada, sa tracti dad endatar las fototecas ulteriuras en il decurs dals proxims onns.

2.3.10. *Cartoteca etimologica*

Igl existan anc diversas stgatlats cun excerpts or da vocabularis dialectals da l'Italia auta che n'èn betg deponids en la cartoteca etimologica. Nus avain surdà a dna. Julia Kuhn da Puntina (Innsbruck) da deponer ina part da quest material.

2.3.11. *Questiunaris Planta*

Il fatg, per nus redactors fin ussa nunenconuschent, ch'ils uschenumnads «Sammelwörterbücher» da Planta, numnads en auters lieus era «Additions-wörterbücher», scursanids en nos material cun «Planta, Sawtb. E» e «Planta, Sawtb. O» cuntegnan na be plets da las regiuns inditgadas è impurtant da savoir (mira alinea 2.3.6.). Immediat sunter la dumonda tudestga cumparan savens pliras furmas rumantschas. Na tuttas derivan dals correspondentes da la regiun inditgada, fitg savens sa tracti era da furmas furnidas da Planta sez, furmas ch'el ha retratg da las pli differentas funtaunas. Questas indicaziuns èn per regla vegnidas fatgas cun tintas da differentas culurs tenor las differentas funtaunas spogliadas. Marga Annatina Secchi ha lavurà bundant in'emna per eruir las funtaunas e las significaziuns da las differentas tintas. Quests resultats ha ella fixà a scrit ed aschuntà als differentes questiunaris pertutgads.

2.4. *Lavurs redacziunalas da controlla*

2.4.1. *Controlla da citats*

Alexa Pelican ha controllà ils ms. lain (Gi.) (27 uras), laschau – lat (Gi.) (21 ura), lavardà – lavuradur (Gi.) (40 uras) e lampadari – lantadsa (Wi.) (40 uras).

2.4.2. *Correcturas reciprocas dals manuscrits*

Per la correctura reciproca dals manuscrits ha Kuno Widmer impundì 72 uras, Marga Annatina Secchi 60 uras, Claudio Vincenz 60 uras, Carli Tomasschett 51 uras e Felix Giger 20 uras.

2.5. *Autras lavurs internas*

2.5.1. *Spediziun da fascichels ed Annalas*

La spediziun dals fascichels 128–129 e da las Annalas 110 e la controlla dals pajaments è vegnida fatga da nossa secretaria.

2.5.2. *Abunents dal DRG*

Numer dals fasc.	Fascichels pajads interior	Fascichels pajads exterior	Total i/e	Fascichels stgomi	gratuits gratuit	Total exemplars	Abunents toms liads
120	401	116	517	15	38	567	11
121	407	120	527	15	40	582	11
122	403	121	524	15	36	575	11
123	396	118	514	15	36	565	11
124	402	114	516	15	39	569	11
125	397	126	523	15	39	576	11
126	395	126	521	15	35	570	11
127	400	118	513	15	35	562	11
128	407	133	540	14	33	587	13
129	410	131	541	13	33	587	13

2.6. *Forzas auxiliaras*

Gion Giachen Furer, Roveredo, ha excerptà en il valzen da 400 uras il Progress 1874–1877 e 1879–1880, en tut 5594 cedels.

Dal 1. da favrer fin ils 30 d'avrigl avain nus engaschè la studenta da romanistica, dna. Julia Kuhn, dad Innsbruck. Ella ha deponì material dialectal da l'Italia auta en la cartoteca etimologica (mira alinea 2.3.10.) e fatg ils excerpts per il register da las definiziuns tudestgas dal tom 9 dal DRG (mira alinea 2.3.5.).

Dna. Mina Clavuot, dad Almen, ha lavorà 308 uras per dar en il computer ils registers da las definiziuns tudestgas dals toms 1–7, en tut 67000 datas (mira alinea 2.3.5.).

Dna. Alexa Hitz da Rueras avain nus occupà dals 30 da zercladur fin als 15 da fenadur cun differentas lavurs d'infrastructura (tatgar etichettas cun las scursanidas da las ovras citadas en ils cudeschs correspundents, memocopiar ils receipts or da la Cuschina grischuna etc.).

Naven dals 4 entochen ils 29 d'avust ha Marco Foppa, Cuira, endatà ina gronda part dals chavazzins da la fototeca DRG (mira alinea 2.3.9.).

Ils mais d'avust e settember ha il student Gionduri Maissen, Mustér, lavorà 246 uras cun excerptar Grisch, Phon. Surm. e copiar al scanner 1100 fotografias da la fototeca DRG per la banca da datas «Fototeca» (mira alinea 2.3.9.).

2.7. Dicziunari ed EED

2.7.1. Apparats

Nos sistem electronic ha funcziunà l'entir onn senza gronds incaps. Il stampader vegl ed in dals emprims computers han dentant, suenter 5 onns, dà si il spiert. Quai ans ha stimulà da remplazzar era ina part da tshels apparats, q.v.d. quel da Felix Giger, da Marga Annatina Secchi e dad Alexa Pelican. Cun questa chaschun avain nus era remplazzà dus moniturs format A4 e cumprà dus cun in visur in pau pli lad.

Cun l'elavuraziun da las bancas da datas e l'endataziun dal material è il spazi da memoria sin il server dentant daventà stgart vers la fin da l'onn, uschia che nus stuain prender en mira da cumprar l'onn che vegn ina memoria da 9 gigabytes che duess bastar per ils proxims 3 u 4 onns.

2.7.2. Stadi da la programmaziun da las bancas da datas

La pli gronda part da la programmaziun da las bancas da datas è finida, sco la glista sutvart mussa. La «Flora rumantscha» è anc en stadi da lavur e la «Biblioteca» en fasa d'emprova. La lavur d'endataziun po cuntinuar pass per pass ils proxims onns.

<i>Datotecas</i>	<i>Programmaziun 31.12.97</i>	<i>Datas 31.12.96</i>	<i>Datas 31.12.97</i>
1. Cartoteca maistra			
1.1. Chavazzins e renviaments	terminà	137450	140704
1.2. Excerpts	terminà	6785	10717
2. Biblioteca			
2.1. Register auturs	terminà	962	14355
2.2. Register scursanidas da litteratura	terminà	2961	2961
2.3. Register dals manuscrits	-		
3. Register da materias	cf. alinea 2.3.3.		
4. Fototeca			
4.1. Derichsweiler	terminà		12
4.2. Meisser	terminà		
4.3. DRG	terminà		1373
4.4. Chasa purila	terminà		
4.5. Autras			
5. Adressas (abunents, correspondents etc.)	terminà	2116	2230
6. Indices toms 1-9			
6.1. Etimons	terminà	1244	1244
6.2. Materias	terminà	2431	2433
6.3. Fonetica	terminà	-	919
6.4. Morfologia	terminà	539	598
6.5. Sintaxa	terminà	1082	1271
6.6. Formaziun dals plects	terminà	311	348
6.7. Prefixs e suffixs	terminà	2080	2155

6.8. Lexicologia	terminà	340	1046
6.9. Caracteristica	terminà		687
6.10. Illustraziuns	-		
6.11. Definiziuns tudestgas	terminà		83209
7. Scursanidas generalas			
7.1. Scursanidas generalas	terminà		646
7.2. Scursanidas lieus	terminà		148
7.3. Scursanidas problematicas	terminà		103
7.4. Scursanidas e survista biblas	terminà		81
7.5. Survista periodicas annadas	terminà		1427
7.6. Cronologia vocabularis rumantschs	terminà		1
7.7. Register translaziuns	terminà		101
7.8. Register carnets OSL	terminà		207
7.9. Tabellas da suffixs	terminà		
8. Flora rumantscha	en lavur		
9. Questiuari fundamental			

3. Lavurs externas

3.1. Annalas 110

Nossa secretaria, Alexa Pelican, ha copià ed impaginà il manuscrit da 297 paginas da las Annalas 110 en il spazi da 144 uras.

3.2. Romanica Raetica 13 e 14

Er quest onn ha nossa secretaria impundì ca. 105 uras per las ovras da dr. Alfons Maissen. Il volum 13 è finì e luminà. Il volum 14 quintain nus da finir quest onn!

3.3. Cumissiun da nomenclatura

Carli Tomaschett è stà occupà sco commember da la Cumissiun da nomenclatura dal chantun Grischun durant 8 uras cun lavurs da controlla vi da gli-stas da nums locals per las regiuns Surselva e Grischun central e Kuno Widmer durant 30 uras cun la nomenclatura ladina.

3.4. Atras lavurs

Ines Gartmann ha impundì ina part da ses temp da lavur per rediger la bibliografia rumantscha per las Annalas 1997.

4. Relaziuns publicas

4.1. Visitas, infurmaziun

Ils 7 da mars ha dna. Patricia Sialm visità nos institut cun 12 student(a)s dal seminari da scolasts a Cuira.

Ils 13 da mars pudain nus preschentar l'institut al persunal da la Lia Rumantscha.

Ils 7 d'avrigl ans ha visità Arnold Spescha cun 19 scolars da la scola chantunala, Cuir.

Ils 6 da matg ha il charedactur preschentà il DRG, en spezial nossas installaziuns electronicas, als redactors Franco Lurà e Dario Petrini dal Vocabolario dei dialetti della Svizzera italiana a Lugano.

Ils 9 da matg avain nus preschentà l'institut ad ina grupp da 10 persunas, arrivada cun dr. Th. Krefeld dal seminari da romanistica da l'università da Minca.

Ils 15 da matg ha Marga Annatina Secchi preschentà l'institut a 12 persunas dal Schweizerischer Verband der Akademikerinnen, secziun Grischun.

Ils 31 da matg visita Otto Kürsteiner, scolast pensiunà a Brülisau, il DRG, ensemen cun dr. Bruno Schmid, menader da la biblioteca Paul Kläui ad Uster, e trais ulteriuras persunas. Carli Tomaschett ha retschavì las visitas e preschentà l'institut.

Ils 4 da zercladur ans visita dr. Alexi Decurtins cun ina grupp da 9 anteriurs students da romanistica, ussa pensiunads.

Il 27 da zercladur astgain nus retschaiver la visita da la Cumissiun da la ASSM per ils vocabularis nazionals, presidiada da prof. dr. Roland Ris, Berna.

Ils 26 d'avust ans visitan 15 persunas or da las Dolomitas.

Ils 24 da settember avain nus preschentà l'institut als redactors dal Glossaire des patois de la Suisse romande, Neuchâtel, dna. Ch. Schüle ed ils signurs Chevalley, A. Huber, E. Fluckiger e W. Müller.

Ils 26 da settember ha Kuno Widmer preschentà il DRG a 20 scolaras da la Scola da dunnas (cun la magistra Esther Krättli).

Ils 8 da matg ed ils 9 d'october ans visita la romanista prof. Eugenia Mamsurova da l'università Lomonossov da Moscau. Cun chaschun da la davosa visita avain nus regalà ils toms dal DRG al seminari da filologia romana da questa università.

Infurmaziuns a bucca ed a scrit avain nus dà a ca. 65 persunas.

4.2. Congress, colloquis, occurrenz

Ils 9 da schaner ha la SRR organisà in aperitiv da reavertura dals biros dal DRG. A l'invit han dà suatientscha la gronda part da las ca. 20 persunas envidadas.

Ils 10 da schaner avain nus organisà per l'emprima giada in di da las portas avertas che ha gî in bel success cun passa 30 visitas.

L'emna dals 11 als 15 d'avust ha il personal dal DRG participà a la Scuntrada rumantscha a Domat.

Ils 10 ed ils 11 d'october han Felix Giger e Marga Annatina Secchi participà al «VI. Incontro ticinese sul plurilinguismo» a Bellinzona.

Ils 5 da november ha il personal dal DRG gî l'ocasiun da far ina visita guidata a las Ovras da Domat.

4.3. *Assistenza ad examens*

Dapi 4 onns funcziuna Marga Annatina Secchi sco experta als examens finals da franzos e talian al Seminari da magisters e dapi 2 onns a quels da rumantsch a la scola da dunnas. Quests examens han gî lieu quest onn ils 25 e 26 da zercladur.

4.4. *Mediums*

Gion Gaudenz ha preschentà ils fasciculs 128 e 129 (9avel tom) dal DRG en la Quotidiana dals 5-2-97 e dals 6-8-97.

Rita Cathomas-Bearth descriva il DRG e la lavur a l'institut en ses artigel «Sprache als Teil der Kulturgeschichte», publitgà en Die Südostschweiz dals 3-11-97.

4.5. *Regals a l'Institut*

Da Marga Annatina Secchi avain nus retschavì in grond dumber da numers da las revistas e serias L'Aviöl, Dun da Nadal, Chasa paterna, Chal. ladin, Il Tramagliunz, Dumengia saira sco er 56 cudeschs singuls, spezialmain vegls cudeschs da scola (il tut specifitgà sin ina glista salvada si en l'Institut).

Dr. A. Maissen ans ha regalà differents titels, medemamain specifitgads sin ina glista.

4.6. *Referats, publicaziuns*

Felix Giger

– Sgartin e Fermentin. Idea e realisaziun dal comic «L'istorgia dals Rumantschs» (ensemèn cun Peter Haas). Preschentaziun a las scolas da Domat, ils 29 e 30 da settember.

Carli Tomaschett

– Sentupada culs numns locals da Domat e contuorn. Referat a chaschun da la Scuntrada 1997 a Domat, ils 11 d'avust 1997.

– Orts- und Flurnamen: Entstehung, Wandlung und Deutung sowie Erkenntnisse für die Siedlungsgeschichte einer Region. Prelecziun a l'università da Turitg, semester da stad 1997.

– Landnahme, Bodennutzung und Bodenbesitz im Spiegel von Orts- und Flurnamen. Besondere Berücksichtigung der Verhältnisse in der Gemeinde Trun. – En: Bodeneigentum und Landschaftsentwicklung. Überarbeitete Referate der Tagung von Vals vom 20.-22. Oktober 1994, Chur 1997, 35-53.

Marga Annatina Secchi

– Preschentaziun dal DRG al 25avel cuors da rumantsch da la Fundaziun Planta, ils 15 da fanadur 1997 a Samedan.

Claudio Vincenz

– Recensium da las «Ovras da Giacun Hasper Muoth. Poesias 1, Commentari 1» (Cuera 1997) en La Quotidiana dals 31-12-97.

5. Decentralisaziun dal DRG

Il charedactur ha gî da s'occupar era quest onn sco rapreschentant da la SRR en la gruppa da lavur «Decentralisaziun» en diversas sedutas cun la dumonda virulenta l'onn passà davart la decentralisaziun dals posts da lavur rumantschs a Cuira. Na senza difficultads e cun l'agid da las brevs da la presidenta da la Cumissiun filologica, prof. dr. Ricarda Liver, e dal president da la Cumissiun da la ASSM per ils vocabularis naziunals, prof. dr. Roland Ris, èsi reuschî da persvader ils commembers da la gruppa da lavur dals numerus dischavantatgs ch'ina regiunalisaziun dal DRG purtass. Nus sperain ch'il tema saja evas cun quai.

6. Survista dal persunal dal DRG 1904–1997

Per pudair responder da fundament a la dumonda che vegn adina puspè fatga, pertge ch'ins haja gî uschè ditg da rediger il DRG e saja arrivà suenter passa 90 onns pir a la letra L, avain nus vulî eruir uschè exact sco pussaivel la grondezza dals stabs redacziunals dal DRG dapi il 1904 fin ad oz. La survista che Marga Annatina Secchi ha elavurà mussa che dal 1904 fin al 1943 eran occupadas al DRG intragliauter duas persunas en 1,5 plazzas, dal 1944 fin al 1956 duas resp. trais persunas en 2,0 plazzas, dal 1957 fin al 1979 trais resp. quater persunas en 3,5 plazzas, dal 1980 al 1990 quater resp. tschintg persunas en 4,5 plazzas, dal 1991 al 1997 sis resp. set persunas en 5,8 plazzas. Cun auters plets: ca. 50 onns dals 93 onns ch'ins ha impundî per il DRG han intragliauter be duas persunas lavurà vi da l'ovra, in redactur ed in assistent u in(a) secretari(a). Quai ans para extremamain pauc ed è impurtant da savair era en vista a la planificaziun a lung term, che la ASSM pretenda per ils onns proxims.

Cuira, ils 31 da december 1997

Institut dal DRG
*Felix Giger, Carli Tomaschett,
Marga Annatina Secchi,
Kuno Widmer, Claudio Vincenz,
Ines Gartmann, Alexa Pelican*

